

जमानः प्रेषितो होतरेतद्यजेति ब्रूयात् १६६० ।
 “हादये अतु गृहे गृहपते ! यजेत्येवं प्रयास्ता प्रेषितो
 यजमानः होतरेतद्यजेति एवं ब्रूयात् ततस्तां यजमान-
 याज्यां होता ब्रूयात्” कर्कः । “अध्वर्यु च” १७६०
 “एकादशे अतु पक्षे प्रयास्ता अध्वर्यु यजतमित्येवं प्रेषि-
 ताध्वर्यु होतरेतद्यजेति एवं ब्रूयाताम् ततश्च तद्या-
 ज्ञामपि होता ब्रूयात् । याज्ञान्तरे तु विकल्पेन होतुः
 प्रेषणं खयं वा याज्ञापठनमित्यवसृज्यते । मानवे
 “एकादशे प्रैषेऽध्वर्यु यजतमित्युक्ते तयोरन्यतरो मध्य-
 मस्य परिधेः पश्चादुपविश्य ये यजामहेऽश्विनावध्वर्यु आ-
 ध्वर्यवाहता सोमं पिबतां वीषडिति प्रैषेण यजेदथ
 चेदृचा । ये यजामहेऽश्विना पिबतं मधु दीद्यग्नी शुचि
 प्रत अतुना यज्ञवाहसा वीषडित्यनवानं यजेति होत-
 रेतद्यजेति वा न प्रेष्यत्समे प्रैषे यजमानस्य याज्यानि
 प्रैषो वेति” काठके त्रिषेपः “हारे हविर्धानस्योपविश्याध्वर्यु-
 यजतमित्युक्तेऽश्विनावध्वर्यु यजतम् आध्वर्यवाहता सोमं
 पिबतमिति होतारं वा प्रेष्ये होतरेतद्यजेति यद्यध्व-
 र्युर्यजेताज्ञेता पक्षेण चरेदिति कर्कः । “तयोदगं गृही-
 यादिच्छन्नुपयामगृहीतोऽस्य हसस्यते त्वेति” १८६० ।
 यतः ४, २, १, १, हादयादिपक्षपक्षे हेतुर्दक्षितो
 ब्रूयात् “सजेऽक्षावाके । अतुपक्षेचरति तदात् सजेऽक्षावाक
 अतुपक्षेचरति मिथुनं वा अक्षाताक ऐन्द्राग्नौऽक्षावाको
 द्वौ हीन्द्राग्नौ द्वन्वि मिथुनं प्रजननं स एतन्मानुमिथु-
 नात् प्रजननादृतु संवत्सरं प्रजनयति यज्ञेव
 सजेऽक्षावाके अतुपक्षेचरति सर्वं वा अतुवः संवत्-
 सरः सर्वमेतत् प्रजनयति तस्मात् सजेऽक्षावाक अतु-
 पक्षेचरति ताव्ये हादय गृहीयात् । हादय वै मासाः सं-
 वत्सरस्य तस्मादुहादय मासा इति हादय त्वेव गृहीया
 देवैव सस्यत् । द्रोणकलयाद् गृहीयात् प्रजापतिर्वै द्रो-
 णकलशः स एतस्मात् प्रजापतेर्भूतु संवत्सरं प्रजन-
 यति उभयतोऽक्षाभ्यां पात्राभ्यां गृह्णाति । कुतस्तयो-
 रनोत्रे उभयतोऽस्य तस्मादयमनन्तः संवत्सरः परिप्लवते
 तं गृह्णात्वा न सादयति तस्मादयमस्रवः संवत्सरः नातु-
 याक्यमन्वाह । ह्वयति वाऽनुवाक्या गतोऽस्तेवायमृतुर्यदि
 दिवा यदि नक्तं नातुवष्टकरोति नेहूतपष्टणजा इति
 सहेव प्रथमौ पक्षौ गृह्णीतः स होतृमायिदेमेवैतत् सर्वं
 संवत्सरेण परिगृहीतस्तदिदं सर्वं संवत्सरेण परिगृही-
 तम् ! निरेवान्यतरः क्रामति प्रान्यतरः पद्यते तस्मा-

दिमेऽन्वञ्चोभासा यन्त्यथ यदुभौ वा सह निष्क्रामेतासुभौ
 वा सह प्रपद्येतां पृथगुहैवेमभासा दैत्यस्तस्मादिरेवा-
 न्यतरः क्रामति प्रान्यतरः पद्यते । तौ वा अतुनेति षट्
 प्रचरतः । तद्देवाऽहरसृजन्तुभिरिति अतुस्तस्मात्सृज-
 जन्त स यज्ञेतावदेवामविष्यद्रात्रिर्हैवामविष्यन्न व्ययवत्-
 स्यत् तौ वा अतुनेत्युपरिष्ठादुद्दिशरतः । तद्देवाः प्र-
 स्तादहरददुस्तस्मादिदमद्याहरथ श्रोऽहर्भविता । अतुनेति
 वै देवाः मनुष्यान्सृजन्तुभिरिति पशून्सृजन्तु तन्म-
 ध्ये येन पशून्सृजन्त तस्मादिमे पशव उभयतः परि-
 गृहीतावशमुपेता मनुष्याणाम् । तौ वा अतुनेति षट्
 प्रचर्य इतरथा पात्रे विपर्यस्येते अतुभिरिति अतुसरि-
 त्वेतरथा पात्रे विपर्यस्येते अन्यतरत एव तद्देवा
 अहरसृजन्तान्यतरतोरान्वित्यन्यतरत एव तद्देवामनुष्यान्सृ-
 जन्तान्यतरतः पशून् । अथातोऽगृह्णात्येव उपयामगृहीतो-
 ऽसि मधवे त्वेत्वेवाध्वर्युर्गृह्णात्युपयामगृहीतो-
 ऽसि माधवाय त्वेति प्रतिप्रस्थातेतावेव वाह्निकौ
 स यज्ञसन्त ओषधयो जायन्ते नमस्यतयः पशून्ने
 तेनोहैतौ मधुश्च माधवश्च । उपयामगृहीतोऽसि शुक्राय
 त्वेत्वेवाध्वर्युर्गृह्णात्युपयामगृहीतोऽसि शुचये त्वेति
 प्रतिप्रस्थातेतावेव यैषौ स यदेतयोर्बलिष्ठं तपति
 तेन हैतो शुक्रश्च शुचिश्च । उपयामगृहीतोऽसि न
 भसे त्वेत्वेवाध्वर्युर्गृह्णात्युपयामगृहीतोऽसि नमस्याय-
 त्वेति प्रतिप्रस्थातेतावेव वार्षिकावसतो वै दिनोर्वर्षति
 तेनोहैतौ नमश्च नमस्यश्च । उपयामगृहीतोऽसि
 इमे त्वेत्वेवाध्वर्युर्गृह्णात्युपयामगृहीतोऽस्यूर्जं त्वेति प्रति-
 प्रस्थातेतावेव शारदौ स यच्छरदूर्ध्वं ओषधयः प-
 शून्ने तेनोहैताविषयोर्जश्च । उपयामगृहीतोऽसि सहसे
 त्वेत्वेवाध्वर्युर्गृह्णात्युपयामगृहीतोऽसि सहस्याय
 त्वेति प्रतिप्रस्थातेतावेव हैमन्तिकौ स यज्ञेमन्त इमाः
 प्रजाः सहसेव स्वं यज्ञपुनयते तेनोहैतौ सहश्च सह-
 स्यश्च । उपयामगृहीतोऽसि तपसे त्वेत्वेवाध्वर्युर्गृह्णात्यु-
 पयामगृहीतोऽसि तपसाय त्वेति प्रतिप्रस्थातेतावेव शे-
 शिरो स यदेतयोर्बलिष्ठं श्यायति तेनोहैतौ तपश्च तप-
 स्यश्च । उपयामगृहीतोऽसि अहसस्यतवे त्वेति तयोदगं
 पक्षं गृह्णाति यदि तयोदगं गृहीयादथ प्रतिप्रस्थाता-
 ध्वर्योः पात्रे संस्त्रवमवन् यत्यध्वर्युर्वा प्रतिप्रस्थातुः पात्रे
 संस्त्रमवन् यत्याहरति भक्षम् । अथ प्रतिप्रस्थाता भक्तितेन
 पात्रेण ऐन्द्राग्नं पक्षं गृह्णाति तद्यदभक्तितेन पात्रे-